

Verslag workshop *Studeren: wat, waar en hoe?*

Gespreksleiders: Jascha Blume (Rietveld Academie), Marte Bol Raap (Pedagogiek, Frontrunners). Er waren ongeveer 10 deelnemers.

Over SES

SES is de studentenvereniging voor dove jongeren. SES staat voor Signo Ergo Sum (*Ik gebaar dus ik besta*). SES is een werkgroep van de SBNDJ/JongerenCommissie, de belangenvereniging voor dove jongeren.

SES is opgericht omdat dove jongeren tijdens hun studie tegen problemen aanlopen.

Contact met horende studenten is leuk en nuttig en contact met doven is leuk en gezellig. Maar alleen contact met dove studenten geeft de combinatie die veel dove studenten zoeken.

Doel van SES is belangenbehartiging van dove hbo- en wo-studenten. Er zijn natuurlijk ook veel dove mbo-studenten, maar SES wil klein beginnen. Als alles goed gaat, kan SES later uitbreiden.

SES biedt: uitwisseling, feesten, SES kamp, lezingen, plaatselijke koffie-uurtjes (vooral in Groningen) en tips en hulp aan dove studenten. In februari organiseerde SES een wintersport en dat was een groot succes!

Plannen van SES voor 2009:

- Uitbreiden van de koffie-uurtjes naar Amsterdam en Utrecht
- Voorlichting op de JC-dag (vandaag)
- SES kamp in februari 2009
- VÓGS

SES heeft een informatiepakket voor opleidingen ontwikkeld: voorlichting over hoe ze moeten omgaan met dove studenten.

Heb je vragen? Vraag het aan SES!!

Doof en studeren

Onderwijs en Handicap is de organisatie voor studenten met een handicap. Op hun website Onderwijsenhandicap.nl vind je veel informatie en studietips!

- **Wet Gelijke Behandeling**

Alle studenten zijn gelijk. Dus hebben studenten met een handicap recht op de aanpassingen en voorzieningen, die ze nodig hebben om hun studie goed te kunnen doen. De onderwijsinstelling moet hiervoor zorgen!

- **Voorzieningen**

Studenten met een handicap hebben o.a. recht op de volgende voorzieningen:

- Rugzakje
- Mondelinge tentamens (i.p.v. schriftelijk)
- Extra tijd bij tentamens, bijv. half uur extra
- Samenvatting van hoorcolleges
- Ambulante begeleiding, bijv. om de school en medestudenten voor te lichten
- Decaan voor extra steun en advies
- Tolk
- Notitiemaker: een medestudent die betaald aantekeningen voor je maakt, omdat je niet én naar de tolk én de beamer kunt kijken én ook nog aantekeningen kunt maken

Audisme

Audisme is discriminatie van dove mensen, meestal door horende mensen. Gebaar: HOREN + DISCRIMINEREN.

Ideologie: taal is meer dan alleen spreken. Er is gesproken/geschreven taal en er is gebarentaal. Op de dovenscholen is gebarentaal lang verboden geweest (oralisme). Tegenwoordig is er tweetalig onderwijs.

Er komt nu steeds meer aandacht voor audisme. In de VS staat het woord al in het woordenboek, in Nederland nog niet.

Vragen

- Heb je zelf ook last van audisme? Of alleen op school of op je werk?

Marte: Eigenlijk altijd en overal. Bijv. thuis aan tafel gebaren mijn ouders en brusjes niet. Eigenlijk is dat al audisme.

- Maar dat gebeurt niet expres, dus dat is geen audisme.

Marte: Op het werk gebeurt het ook: mensen met bijv. een Turkse naam krijgen moeilijker een baan. Dat is ook niet expres, maar het is wel discriminatie!

Jochem: Communicatie is de verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. Als je zelf niet kunt of wilt gebaren, dan kun je bijv. een tolk erbij nemen.

Tobias: Of schrijf het op!

Marte: Mijn ouders kunnen wel gebaren, maar ze doen het tijdens het eten niet. Dat voelt soms heel alleen.

Catherina: Ik ben moeder van 4 kinderen (17, 15, 11 en 8 jr), waarvan de jongste doof is. Ik heb erg mijn best gedaan om altijd te gebaren, maar toen kreeg ik problemen met mijn andere kinderen. Dit willen ook aandacht in hun moedertaal! Zij voelden zich gediscrimineerd t.o.v. mijn dove kind. Een goed evenwicht vinden is heel moeilijk. Nu hebben we een tussenoplossing: er wordt minder gebaad aan tafel, maar de harmonie is beter. Tips blijven welkom!

Tobias: Bij mij thuis is het ook moeilijk. Ik krijg meer aandacht dan mijn (horende) broer.

Sudri: Bij mij thuis is het ook moeilijk om een goed evenwicht te vinden.

Jascha: Er is helaas geen pasklaar antwoord! Maar het is belangrijk om er thuis over te praten.

Marte: Hetzelfde geldt op school: doofheid schrikt vaak af. De school wil geen moeite doen en hoopt dat de dove student naar een andere school gaat.

Sudri: Precies! In de klas volg ik het wel, maar niet als er mensen achter me praten.

Jascha: Als dove student moet je je rechten kennen. Wat kun je accepteren? En wat niet?

Stellingen

1. Dove studenten stoppen makkelijker met een opleiding als het tegenzit dan horende studenten.

Sudri: Nee!

Tobias: Doven blijven steeds tegen allerlei dingen aanlopen. Dat is heel vermoeiend.

Catherina: Volgens onze ervaring klopt dit wel, zeker bij stages. Wij hebben nu een stagair via Bureau Arbeid. We hebben met haar afgesproken dat ze 1 vergadering aanwezig is. Dan kan zij zien hoe dat gaat en de collega's kunnen zien hoe het met een tolk werkt. Ook krijgen de collega's tips over hoe ze met haar om kunnen gaan, en ze leren een aantal gebaren. Dat werkt goed!

Jascha: Andere dove studenten gaan er gewoon voor! Je kunt bijv. voor de eerste les vertellen dat je doof bent en wat dat betekent in de communicatie, dan weten de studenten hoe het werkt.

Ineke: Ik werk bij de Ambulante Begeleiding in Rotterdam. Wij hebben een vmbo-leerling die geen uitleg wil geven op school over haar doofheid. Ze accepteert het niet van zichzelf.

Dat is lastig!

Jascha: Ja, schaamte kan inderdaad lastig zijn...

Ineke: Ik ondersteun ook leerlingen met ci, die zich niet meer doof voelen. Ze willen geen tolk en ik mag niet gebaren. Ze willen bij de horende wereld horen, maar ze zijn (zwaar) slechthorend. Dat is heel moeilijk!

Jascha: Veel mensen vinden ci fantastisch! Het maakt je (weer) horend! Mijn mening is dat dat niet waar is. Je moet je handicap accepteren, ook al is dat niet makkelijk.

Ineke: Met wie praten jullie over je identiteit?

Jascha: Dat is SES dus ook voor!!

Jochem: Doof zijn is duidelijk. Maar slechthorend en ci zijn is veel grijzer: als je iets meer je best doet, hoor je of versta je het wél.

Tobias: Precies! Ik heb een onderzoek hiernaar gedaan en dat gebeurt inderdaad.

2. Kwaliteit van het NGT van nieuwe tolken is veelbelovend!

Tobias: Nee, echt niet! De communicatie en de vertaling moet 100% zijn. Als het minder is, dan mis ik informatie. De kwaliteit van tolkstudenten is onvoldoende, en ook van afgestudeerden.

Jascha: Ik heb met verschillende mensen gesproken. Het verhaal heeft twee kanten: doven moeten ook goed gebaren en correcte gebaren gebruiken.

Tobias: Dat is waar, maar ik moet me wel heel veel aanpassen! Soms vraag ik me af wat die tolkstudenten in die 4 jaar hebben gedaan...

Willemijn: Ik ben 3e jaars tolkstudent. Op school zijn er te weinig mentoren, waardoor de studenten te weinig begeleiding krijgen. Maar ook is het moeilijk om stageplaatsen te vinden. Daardoor kunnen we te weinig oefenen.

Tobias: Misschien moet er meer met doven geoefend worden tijdens de opleiding. Want nu ben ik de dupe van slechte vertalingen.

En toen was het tijd om af te sluiten.

Jascha en Marte bedanken iedereen voor zijn/haar bijdrage!